

Memòria de les activitats de la Societat Catalana de Geografia (Institut d'Estudis Catalans) corresponent al curs 2000-01

Assemblea General Ordinària

El 14 de juny de 2000, se celebrà l'Assemblea General Ordinària de Socis de la Societat Catalana de Geografia (SCG), filial de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), corresponent al curs 1999-2000. S'hi aprovaren l'acta de l'anterior Assemblea General Ordinària, la Memòria d'Activitats del curs 1999-2000, l'estat de comptes de l'any 1999 i el pressupost del 2000. Abans de procedir a la renovació dels càrrecs de la Junta de Govern que cessaven reglamentàriament, el president, sr. Vicenç Biete, que no es presentava a la reelecció, expressà el seu reconeixement a tots els companys de les juntes de govern que havia presidit, amb un afectuós record pel vocal sr. Joaquim Cabeza, que tampoc no es presentava a la reelecció. Un cop feta la votació, resultà elegida per unanimitat l'única candidatura presentada i la Junta de Govern restà constituïda així:

presidenta: Maria Dolors Garcia Ramon

vicepresident: Francesc Nadal i Piqué

tresorera: Montserrat Cuxart i Tremps

secretari: Enric Bertran i González

vocal primer: Antonio Luna Garcia

vocal segon: Pau Alegre i Nadal

vocal tercer: Jesús Burgueño i Rivero

vocal quart: vacant

vocal cinquè: Joan Tort i Donada
vocal sisè: Enric Mendizàbal i Riera
delegat IEC: Marc-Aureli Vila i Comaposada

En acabat, l'Assemblea ratificà la gestió de la Junta de Govern durant el curs 1999-2000.

Activitats científiques

Conferències

El curs 2000-01 començà oficialment el 28 de setembre de 2000, data en què la sra. **Jacqueline Bonnamour**, catedràtica de geografia de la Universitat de Paris-La Sorbonne, pronuncià la conferència inaugural, amb el títol *Au soleil et à l'ombre de la Politique Agricole Commune. La France rurale*.

El 22 de novembre de 2000 el sr. **Joaquim M. Puigvert**, professor d'història contemporània de la Universitat de Girona, parlà d'*Església i territori a la Catalunya contemporània*.

El 13 de desembre de 2000 el sr. **Alain Alcouffe**, professor de ciències econòmiques de la Universitat de Toulouse 1, dissertà sobre *Cultura occitana e desenvolupament economic*. Aquesta conferència era una de les dues activitats organitzades per la SCG en el marc de l'*Eurocongrés 2000 dels espais occitans i catalans*.

El 24 de gener de 2001 el sr. **Jean-Claude Juan**, geògraf cap del Servei d'Economia i Planificació de la Chambre Régionale de Commerce et Industrie de Provence-Alpes-Côte d'Azur et Corse, parlà de *L'Occitanie, territoire écartelé par les stratégies des grandes métropoles sud-européennes*. Aquesta conferència era l'altra activitat organitzada per la SCG amb motiu de l'*Eurocongrés 2000 dels espais occitans i catalans*.

El 21 de febrer de 2001 el sr. **Rubén C. Lois González**, professor de geografia de la Universidade de Santiago de Compostela, tractà el tema *Nuevas realidades territoriales en Galicia*.

El 16 de març de 2001 el sr. **Miquel Roca i Junyent**, president de la Comissió d'Experts per a la Revisió del Model Territorial de Catalunya, pronuncià una conferència titulada *Informe sobre la Revisió del Model d'Organització Territorial de Catalunya*. Aquest acte fou organitzat conjuntament amb la Societat Catalana d'Ordenació del Territori i fou presidit pel president de l'IEC, sr. Manuel Castellet.

El 26 de març de 2001 la sra. **Janice Monk**, professora de geografia de la University of Arizona i presidenta de l'Associació de Geògrafs Americans, pronuncià una conferència titulada *Teaching the «Other»: linking knowledge, emotion and action in geographic education*.

El 25 d'abril de 2001 el sr. **Francesc Relaño**, doctor per l'European University Institute de Florència, dissertà sobre *Mapamundis Catalans: una tradició cartogràfica desapercibuda*.

El 16 de maig de 2001 la sra. **Concepción Camarero**, professora de geografia de la Universidad Autònoma de Madrid, tractà sobre *Conflictividad y fiabilidad geogràfica y fiscal del Catastro de Ensenada*.

El 13 de juny de 2001 el sr. **Jordi Borja i Sebastià**, geògraf urbanista, pronuncià la lliçó científica que serví de cloenda al curs 2000-01, sobre *Espai públic i fer ciutat*.

Cicles de conferències

El 20 de desembre de 2000 i el 17 de gener de 2001 el sr. **Jordi Sabater Pi**, etòleg i primatòleg, i professor emèrit de la Universitat de Barcelona, pronuncià dues conferències en el marc del cicle titulat *L'Àfrica subsahariana: l'entorn i els homes*.

El mes de març de 2001 se celebrà un curs-seminari, sota el títol *La població del món després del 2000: cap a la globalització de la transició demogràfica*. El dia 7 la sra. **Isabel Pujadas**, professora de la Universitat de Barcelona, pronuncià una lliçó titulada *La població del món després del 2000: tendències i prospectives*, i la sra. **Cristina López Villanueva**, professora de la Universitat Ramon Llull, pronuncià una conferència amb el títol *Transició demogràfica i societats desenvolupades: les noves dinàmiques demogràfiques i familiars*; el dia 8 la sra. **Dolores Sánchez Aguilera**, professora de la Universitat de Barcelona, dissertà sobre *Els països en vies de desenvolupament: els protagonistes del canvi demogràfic del segle XXI*; i la sra. **Arlinda Garcia Coll**, professora de la Universitat de Barcelona, parlà de *Les migracions internacionals: les tendències del passat i les noves trajectòries*.

El mes d'abril de 2001 se celebrà un curs-seminari titulat *Turisme rural i desenvolupament local a Catalunya*, dirigit per la sra. **Alba Caballé**, professora de la Escola Universitària de Turisme i Hostaleria, de la Universitat Autònoma de Barcelona. El dia 2 la professora **Alba Caballé** pronuncià una lliçó titulada *L'oferta de turisme rural a la Catalunya del segle XXI. Antecedents, situació actual i reptes de futur*; i el dia 4 parlà de *La gestió del turisme rural en l'àmbit provincial: el Programa Barcelona Agroturisme Total*. Aquest dia, també intervingueren la sra. **Marta Pallarès**, consultora especialitzada en gestió dels espais rurals, que tractà de *Projectes de dinamització turística a la vall de Tuixén-la Vansa*, i la sra. **Montserrat Ferrer**, del Departament de Promoció Econòmica de l'Ajuntament de la Seu d'Urgell, que parlà de *Propostes turístiques a la Seu d'Urgell*.

Les conferències del curs acadèmic 2000-01 comptaren amb una subvenció de l'IEC i se celebraren totes a la seva seu del carrer del Carme de Barcelona.

Sortides d'estudi

El 31 de març de 2001 es féu una sortida a **Manresa i al Pla de Bages**, coordinada pel sr. **Jesús Burgueño**, professor de geografia de la Universitat de Lleida. Al matí, hom visità la Seu de Manresa, efectuà un recorregut a l'entorn d'aquesta ciutat, resseguí un tros de la Sèquia i féu cap al Parc de l'Agulla, sota el guiatge del sr. **Jordi Ludevid**, arquitecte i urbanista. A la tarda, guiats pel sr. **Francesc Mestres**, tècnic urbanista de l'Ajuntament de Manresa, els assistents feren un recorregut per diversos barris de la ciutat. Finalment, la SCG va ser rebuda al Saló de Plens de l'Ajuntament, on l'Alcalde, sr. **Jordi Valls**, explicà els projectes i línies d'actuació del consistori que presideix.

El 6 i 7 de juliol de 2001 es realitzarà una sortida d'estudi a la **Vall Fosca**, coordinada pels srs. **Jesús Burgueño**, professor de la Universitat de Lleida, i **Luis Urteaga i Francesc Nadal**, professors de geografia de la universitat de Barcelona. El dia 6, és previst d'arribar a la Vall Fosca i l'endemà pujar fins l'Estany Gento amb telefèric.

Aquest curs i amb la coordinació del sr. **Joan Tort**, professor de la Universitat de Barcelona, s'ha organitzat el *III Cicle de Descobertes Urbanes*, que ha dedicat tres dissabtes a l'estudi de sengles realitats urbanes de Catalunya: la primera, a **El Prat de Llobregat**, el 18 de novembre de 2000, coordinada pels srs. **Joan Tort i Joan Fernández**, es dedicà a copsar la transformació d'aquest espai deltaic a causa de la concentració d'infraestructures de gran impacte territorial; la segona, a la **Garriga**, el 10 de març de 2001, organitzada pels srs. **Joan Tort i Joan J. Molina**, orientada a l'estudi de l'evolució d'una ciutat que combina usos agraris i turístics tradicionals amb modernes funcions industrials i residencials; i la tercera, a **Mataró**, el 19 de maig de 2001, dirigida pels srs. **Joan Tort i Ramon Boter de Palau**, es dedicà a l'anàlisi del creixement industrial, comercial i residencial d'una ciutat que, al llarg dels segles, ha exercit com a centre organitzador del Maresme.

Altres actuacions

El 24 d'octubre de 2000 se celebrà la presentació del llibre editat per la SCG **Salvador Llobet i Reverter: la geografia, entre ciència i passió**, del qual és autor el sr. **Francesc Roma i Casanova**. En l'acte, intervingueren, a més de l'autor, els srs. **Enric Lluch i Antonio Gómez Ortiz**, professors de les universitats Autònoma i de Barcelona, respectivament, i el sr. **Jaume Llobet**, fill del biografat.

El 9 de novembre de 2000 se celebrà la presentació del llibre coeditat per Rafael Dalmau i l'Institut Cartogràfic de Catalunya (ICC) **Mapes i cartògrafs a la Catalunya contemporània (1833-1941)**, del qual és autora la sra. **M. Carme Montaner i Garcia**. En l'acte, intervingueren, a part de l'autora, els srs. **Jaume Miranda**, director de l'ICC, **Antoni Roca**, president de la Societat

Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica, i **Pau Alegre**, professor de la Universitat Autònoma de Barcelona.

La Setmana Santa d'enguany (1-9 d'abril) es féu un **viatge a Jordània**, amb visites a les ruïnes de Petra, a la Mar Morta, al desert de Wadi-Rum i a les ciutats d'Amman i Damasc. El viatge fou organitzat per ARAC (A la recerca d'altres Cultures), *Cultural Travel Association*, sota els auspicis de la SCG.

Els dies 19 i 26 d'abril i 3, 10, 17, 24 i 31 de maig de 2001 se celebraren unes jornades sobre ***L'aigua i el medi***, organitzades conjuntament per la secretaria científica de l'IEC, la Societat Catalana d'Ordenació del Territori, la Societat Catalana de Tecnologia, la Institució Catalana d'Estudis Agraris, la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, la Institució Catalana d'Història Natural, la Societat Catalana de Biologia i la Societat Catalana de Geografia. L'acte corresponent a la SCG comptà amb la intervenció del sr. **David Saurí**, professor de geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona, que dissertà sobre ***Natura, cultura i geografia del món de les rieres mediterrànies***.

Publicacions

Aquest curs 2000-01 s'han editat els números 50 i 51 de ***Treballs de la SCG***, de desembre de 2000 i juny de 2001. El primer és un volum especial de commemoració que comptà amb la participació de membres honoraris de la SCG i inclou diversos articles d'anàlisi històrica de l'entitat, així com el directori de socis, els índexs d'autors i temàtics dels cinquanta primers números de la revista. Aquests volums han estat publicats amb una subvenció de la Diputació de Barcelona i amb el suport de l'IEC.

S'ha reeditat, gràcies a la gentilesa d'Edicions 62, responsable de la primera edició, el llibre ***Fires i mercats a Catalunya***, de **Lluís Casassas i Simó**. La present edició va precedida d'un assaig bibliogràfic de l'obra geogràfica de Lluís Casassas.

Premi Lluís Casassas i Simó per a estudiants

El 24 d'abril de 2001 fou lliurat el VI Premi Lluís Casassas i Simó al sr. **Ramon Coll i Vengut** pel treball ***La Denominació d'Origen Alella. Un vinyar urbà***. El jurat era format pels srs. Abel Albet, Jesús Burgueño i Antonio Luna, professors de geografia de les universitats Autònoma de Barcelona, de Lleida i Pompeu Fabra, respectivament.

Notes diverses

La SCG s'ha adherit a l'*Eurocongrés 2000 dels espais occitans i catalans* i ha organitzat dos actes, esmentats a l'apartat de conferències d'aquesta memòria, en el marc de les activitats prèvies en aquest esdeveniment.

El sr. **Vicenç Biete i Farré** fou nomenat interinament per ocupar la vocalia quarta de la Junta de Govern de la SCG.

La SCG forma part, des de març, de l'*European Society for Geographers*, organisme que aplega una colla de societats geogràfiques del continent. Actualment té seu a Brussel·les i és presidida pel professor Henri Nicolai, de la *Société Royale Belge de Géographie*; el secretari és el professor Armando Molinari, de la *Società Geografica Italiana* (www.societageografica.it/eugeo/eugeo.html), a través de la web de la qual es pot obtenir informació d'aquesta societat de societats geogràfiques.

La SCG ha donat suport a les jornades *Govern i territori: nous elements per al debat sobre l'organització territorial de Catalunya*, celebrada el 28 de juny de 2000 a la seu de l'IEC, i *Revisió del model d'organització territorial de Catalunya*, efectuada el 3 d'abril de 2001, organitzades totes dues per l'Associació de Geògrafs Professionals de Catalunya.

Des de finals de curs, la pàgina web de la SCG (www.iec.es/scg) ofereix les adreces electròniques dels socis que ho han autoritzat, els quals compten, amb això, amb un nou canal d'informació de la SCG.

Obituari

El mes de juliol de 2000 morí el Sr. **Cristòfor Cardús i Canals**, soci fundador i honorari de la SCG. El Sr. Cardús mantingué fins el final del seus dies un pregon interès i un gran amor per la SCG, fins al punt que volgué deixar testimoni dels seus records en una entrevista publicada en el núm. 50 de *Treballs de la SCG*.

El mes de novembre morí el Sr. **Ernest Lluch i Martín**, un dels intel·lectuals més compromesos i distingits del nostre temps. Home de personalitat polièdrica, serà recordat per la multiplicitat de facetes de la seva activitat professional, excel·lent economista i historiador, polític amb esperit de servei, articulista documentat i polemista ponderat. La SCG el recordarà, a més, com a geògraf, perquè tot i que formalment no ho fos, no hi ha gaire persones que coneguin el país com ell. I ens restarà el record de la generositat del professor que sempre va saber llevar temps a la recerca individual per dedicar-lo a ensenyar i a guiar el treball d'altres.

El mes de març traspassà el Sr. **Albert Barella i Miró**, actiu col·laborador de *Treballs de la SCG*, on publicà diversos articles sobre toponímia, fruit del treball i la reflexió a l'entorn de la seva passió per la cartografia antiga de Catalunya.

Aquest mes de juny ha mort el Sr. **Marc-Aureli Vila i Comaposada**, membre de l'Institut d'Estudis Catalans i membre fundador i honorari de la SCG. Marc-Aureli Vila era el darrer supervivent dels vint-i-set signants de l'acta de fundació de la SCG enllà el 1935. Durant els darrers catorze anys ha estat delegat de l'Institut d'Estudis Catalans a la Junta de Govern de la SCG, amb una dedicació generosa que s'ha manifestat amb savis consells i una indefallible predisposició al treball científic. A la SCG li toca de reconèixer el vessant geogràfic de la seva personalitat, que ha donat com a fruit una extensa bibliografia, d'entre la qual destaca *Aportació a la terminologia geogràfica catalana*, perquè és recent, cosa que testimonia una dedicació que no es deturà amb l'edat, i perquè fou editada, amb l'aval de l'IEC, per la SCG. Tanmateix, hom no pot oblidar el polític que mantingué una fidelitat insubornable a Catalunya i a uns ideals, però que sabé estimar un altre país, la Veneçuela que l'acollí durant l'exili, on féu de professor de geografia i escriví bona part de la seva obra geogràfica.

Moviment de socis

Durant el curs 2000-01, hi ha hagut 16 altes i 16 baixes. Ara, després de la revisió de la base de dades feta per l'IEC, el nombre de membres de la SCG és de 420, dels quals 15 són honoraris i 405 són numeraris (EB).